

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักยุทธศาสตร์ ส่วนเฝ้าระวังเชิงยุทธศาสตร์ โทร. ๑๓๐๐๗

ที่ ยธ ๑๑๒๒(ฝย.) /

วันที่

พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายข้อมูลเฝ้าระวังยาเสพติดอาเซียน ครั้งที่ ๕
เรียน ลปส.

ข้อเท็จจริง

๑. สยศ. ร่วมกับ สกต. และสำนักที่เกี่ยวข้องดำเนินโครงการเครือข่ายข้อมูลเฝ้าระวังยาเสพติดอาเซียน (ASEAN Drug Monitoring Network : ADMN) ภายใต้ สำนักงาน ป.ป.ส. อาเซียน (ASEAN-NARCO) เพื่อให้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนวิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน (ASEAN Drug Monitoring Report : ADM Report) เป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังแจ้งเตือนแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดที่อาจจะส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอาเซียน ที่ผ่านมามีการจัดประชุมร่วมกันมาแล้ว ๔ ครั้ง โดยในปี ๒๕๕๙ ได้เปิดตัวรายงานฉบับแรก ADM Report ๒๐๑๕ ณ ประเทศไทย และต่อมาเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐ ได้ทำการเปิดตัวรายงานฉบับที่ ๒ ADM Report ๒๐๑๖ ณ ประเทศเวียดนาม

๒. รปส. ๒ (นายชลัยสิน โพธิเจริญ) เป็นประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายข้อมูลเฝ้าระวังยาเสพติดอาเซียน ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๗ - ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมเซ็นจูรี พาร์ค กทม. และมีผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียน ผู้แทนประเทศคู่เจรจา ได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ผู้แทนสำนักเลขาธิการอาเซียน ผู้แทน UNODC ผู้แทนเครือข่ายองค์กรวิชาการสารเสพติด ผู้แทนศูนย์ประสานงานแม่น้ำโขงปลอดภัย (ศปง.มข.) ปช.รชนิกร สรสิริ ปช.ชวนพิศ ชุ่มวัฒนะ ปช.สิทธิศักดิ์ กัลยาณประดิษฐ์ ผอ.สยศ. และเจ้าหน้าที่จากกองสำนักที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม รวมทั้งสิ้น ๑๒๐ คน เพื่อร่วมกันจัดทำร่างรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ยาเสพติดอาเซียน ฉบับที่ ๓ ประจำปี ๒๕๖๐ และทดสอบระบบ ADM Report System บนเว็บไซต์ ASEAN-NARCO ตลอดจนร่วมกันพิจารณาแผนการดำเนินงาน ปี ๒๐๑๗ - ๒๐๑๙

การดำเนินการ

บัดนี้ การประชุมดังกล่าวได้เสร็จสิ้นแล้ว สยศ. ขอรายงานสรุปผลการประชุม ดังนี้

๑. การนำเสนอสถานการณ์ยาเสพติดของผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศคู่เจรจา มีประเด็นน่าสนใจที่สามารถแจ้งเตือนประเทศสมาชิกเพื่อเฝ้าระวังปัญหาเสพติด ดังนี้

๑.๑ การแจ้งเตือนตัวยา

๑.๑.๑ ยาเสพติดกลุ่มสารกระตุ้นระบบประสาทประเภทแอมเฟตามีน (Amphetamine-Type Stimulants : ATS) เป็นตัวยาหลักที่พบมากที่สุดในภูมิภาคอาเซียน โดยพบในเกือบทุกประเทศ ยกเว้น ๒ ประเทศที่พบตัวยาอื่น ได้แก่ เวียดนาม พบเฮโรอีน และเกาหลีใต้ พบวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทมากที่สุด

๑.๑.๒ เฮโรอีน มีแนวโน้มการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้นในกัมพูชา สปป.ลาว มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย โดยเฉพาะเวียดนาม ซึ่งนอกจากจะพบว่ามีเฮโรอีนแพร่ระบาดมากที่สุดแล้ว ยังพบว่ามีสารตัวใหม่ ออกมาเพื่อใช้ในการบำบัดรักษาเฮโรอีน ชื่อ “SUBOXONE”

๑.๑.๓ กัญชา มีการแพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้นเกือบทุกประเทศในอาเซียน ยกเว้นเมียนมา

๑.๑.๔ NPS มีการ ...

๑.๑.๔ NPS มีการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งชนิดและปริมาณของสาร ได้แก่ คีตาามีน พบในมาเลเซีย เวียดนาม และไทย นอกจากนี้ ยังพบกัญชาสังเคราะห์ หรือ XLR-11 ในสิงคโปร์ ซึ่งก่อนหน้านี้ ในรายงานปี ๒๐๑๖ เคยพบมีการแพร่ระบาดในเวียดนามมาก่อนด้วย

๑.๒ แผนยุทธศาสตร์ (M.O.)

๑.๒.๑ รูปแบบการลักลอบลำเลียงยาเสพติดในอาเซียน พบว่า ในปัจจุบันมีการลักลอบขนส่งผ่านทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยมีรูปแบบการซุกซ่อนในกระเป๋าเดินทางหรือเครื่องแต่งกายต่างๆ และการใช้รถยนต์เป็นพาหนะ ซึ่งมีการดัดแปลงรถยนต์ราคาแพงเพื่อซุกซ่อนยาเสพติดและใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการติดต่อสื่อสาร รวมทั้งการขนส่งผ่านทางไปรษณีย์ในรูปแบบของพัสดุ ประเทศที่พบ ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น นอกจากนี้ ยังมีการลักลอบซื้อขายยาเสพติดผ่านทางออนไลน์เพิ่มมากขึ้น รวมถึงมีการใช้ Bitcoin ในการซื้อขาย ซึ่งพบในเกาหลี

๑.๒.๒ ผลกระทบของประเทศที่เป็นทางผ่านในการลักลอบลำเลียงยาเสพติด เป็นประเด็นที่ควรจับตามอง เนื่องจากมีหลายประเทศที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ กัมพูชา เป็นประเทศที่ถูกใช้เป็นเส้นทางผ่านในการกระจายยาเสพติดไปยังประเทศอื่นๆ รวมทั้งอาจจะมีโรงงานย่อยในการแปรรูป เช่น เป็นโรงงานกลั่นและผสมยา ซึ่งอยู่ในพื้นที่ชุมชนที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ และ สปป.ลาว เนื่องจากอยู่ใกล้พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ จึงเป็นประเทศที่มีการนำเข้ายาเสพติดเป็นจำนวนมากเพื่อส่งต่อไปยังประเทศต่างๆ รวมถึงประเทศไทย ทำให้ทุกประเทศเพิ่มความเข้มงวดบริเวณพรมแดนมากยิ่งขึ้น

๑.๓ ประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจ

๑.๓.๑ อินโดนีเซีย : แจ้งเตือนการแพร่ระบาดของ Methamphetamine และ Ecstasy ชนิดน้ำไม่มีสี ซึ่งจำหน่ายในรูปแบบของเครื่องดื่มชูกำลัง (จากการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า Methamphetamine และ Ecstasy ชนิดดังกล่าวรู้จักกันในกลุ่มผู้เสพยาว่า “Satan Water” (น้ำซาตาน) หรือ “Quivering Water” (น้ำวา) ซึ่งเป็นที่นิยมในภูมิภาคอเมริกาใต้ แต่จะมีลักษณะเป็นน้ำสีเหลือง

๑.๓.๒ ไทย : แจ้งเตือนประเทศสมาชิกกรณีการซุกซ่อนลำเลียงไอซ์ โดยใช้ถุงชาสีทองหรือสีเขียว เพื่อส่งไปยังประเทศที่สาม และให้เฝ้าระวังเป็นพิเศษในการตรวจสอบการตรวจสัมภาระการเดินทางของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวจีนและชาวไต้หวันที่นิยมนำถุงชาติดตัวไปด้วย

๑.๓.๓ มาเลเซีย : ยาบ้า ชนิดผงสีน้ำตาลคล้ายกาแฟ เมื่อผสมน้ำดื่มจะเป็นสีส้ม

๑.๓.๔ ฟิลิปปินส์ : มียอดการอาชญากรรม แบ่ง ๓ กลุ่มใหญ่ คือ ชาวจีน แอฟริกา และเม็กซิกัน

๑.๓.๕ สิงคโปร์ : ปัญหา Social Media ส่งผลให้ยาเสพติดแพร่ระบาดมากยิ่งขึ้น

๑.๓.๖ ญี่ปุ่น : ผู้ค้ายาเสพติดส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มยาภูเขา ๘๐% และจากข่าวกรองของญี่ปุ่น พบว่า เมทแอมเฟตามีน จะใช้สารตั้งต้นจากประเทศในอาเซียนส่งไปแอฟริกาเพื่อทำการผลิตและส่งมาขายยังประเทศญี่ปุ่น เส้นทางหลักที่นำเข้ายาเสพติดมาจาก ๑) ไต้หวันและจีน ๒) เม็กซิโก และ ๓) ประเทศแถบแอฟริกาตะวันตก วิธีการซุกซ่อนยาเสพติดในญี่ปุ่น ส่วนใหญ่จะใช้กระเป๋าเดินทางหรือเครื่องแต่งกายต่างๆ ใช้วิธีการที่คล้ายกัน สายการบินหรือเอเจนซีเดียวกัน คาดว่ามาจากองค์กรอาชญากรรมเดียวกัน

๑.๓.๗ เกาหลี : มีแหล่งผลิตไอซ์ที่มีขนาดเล็กมากขึ้น และพบสถานที่ลักลอบผลิตมักอยู่ใกล้ห้องปฏิบัติการของมหาวิทยาลัยหรือโรงงาน โดยทั้งหมดเป็นการลักลอบผลิตไอซ์ โดยใช้ยาแก้หวัดหรือ Pseudoephedrine เป็นสารตั้งต้นในการผลิต นอกจากนี้ มีการใช้โปรแกรมการเฝ้าระวังทางอินเทอร์เน็ต (Internet Monitoring Program : IMP) เพื่อช่วยในการค้นหาและจับกุมการโฆษณาซื้อขายยาเสพติดในเว็บไซต์และโซเชียลมีเดีย

๒. นโยบาย ...

๒. นโยบายและยุทธศาสตร์/งานวิจัยและความรู้ใหม่ในภูมิภาคอาเซียนและประเทศคู่เจรจา

๒.๑ การป้องกัน มิโครงการให้ความรู้เพื่อตระหนักถึงพิษภัยยาเสพติดให้กับเยาวชน ครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา รวมถึงมีการจัดนิทรรศการ โดยเฉพาะการใช้โซเชียลมีเดีย สื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์การป้องกันปัญหายาเสพติด

๒.๒ การบำบัดรักษา มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการบำบัดรักษาและการคืนคนดีสู่สังคม โดยใช้ชุมชนเป็นหลัก สำหรับประเทศฟิลิปปินส์ มีการจัดโครงการบำบัดผู้เสพยาเสพติด ภายใต้ชื่อ “Rehabinasyon” ซึ่งมีการเสริมความรักชาติให้แก่ผู้เข้ารับการบำบัดและมีการกำหนดวันต่อต้านยาเสพติดสากล

๒.๓ การปราบปราม มีกลยุทธ์การลดอุปทาน เช่น จัดการค้ายาเสพติดที่ผิดกฎหมาย การดำเนินการตามความร่วมมือภายในประเทศและระหว่างประเทศ เสริมสร้างความเข้มแข็งต่อปฏิบัติการ สกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติด ทำให้นักค้าและเครือข่ายการค้าอ่อนแอลง รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล การช่วยยาเสพติดและการสืบสวนร่วมกันระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค

๒.๔ ความร่วมมือระหว่างประเทศ มีการแสวงหาความร่วมมือทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับนานาชาติ เข้าร่วมการประชุมทั้งในระดับทวิภาคและพหุภาคี และความร่วมมือกับหน่วยงานปราบปรามยาเสพติดอื่นๆ

๒.๕ มีการใช้โครงการพัฒนาทางเลือกปลูกพืชทดแทนการปลูกพืชเสพติดในหลายๆ ประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ให้ดีขึ้น ได้แก่ อินโดนีเซีย สปป.ลาว เมียนมา และไทย

๒.๖ นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านยาเสพติดที่น่าสนใจ ได้แก่ มาเลเซีย มีนโยบายยาเสพติดแห่งชาติ ปี ๒๐๑๗ โดยมีเป้าหมาย “สร้างสังคมชาวมาเลเซียปลอดยาเสพติด” (To create a Malaysian Drug Free Society) และมีแผนงานมาเลเซียสวยงาม (My Beautiful Malaysia) ส่วนฟิลิปปินส์ใช้กลยุทธ์การออกหนังสือพิมพ์เขียว โดยมีรายละเอียดถึงการปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในแผนการพัฒนาประเทศ และออกกฎหมายที่เรียกว่า กฎหมายเฉพาะ (Exclusive Order)

๓. แผนการดำเนินงานปี ๒๐๑๗ - ๒๐๑๙ : ขอให้ประเทศสมาชิกส่งข้อมูลให้ครบถ้วนภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๑ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน ADM Report ๒๐๑๗ โดยจะส่งรายงานให้ทุกประเทศพิจารณาพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะก่อนที่จะมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ ๖ ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ เพื่อปรับแก้รายงานในที่ประชุมก่อนจะผลิตเล่มรายงาน ADM Report ๒๐๑๗ ฉบับสมบูรณ์ และจะนำไปเปิดตัวในการประชุม ASOD ครั้งที่ ๓๙ ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ ณ ประเทศบรูไน ในส่วนของการพัฒนาระบบ ADM Report System ในการประชุมครั้งนี้ ประเทศสมาชิกได้ร่วมกันทดสอบระบบการนำเข้าข้อมูลออนไลน์และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อคณะทำงานจะได้ปรับปรุงระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยคาดว่าจะมีการเปิดตัวระบบรายงานอย่างเป็นทางการช่วงเดือนเมษายน ๒๕๖๑ และจัดทำคู่มือการใช้ระบบในห้วงเวลาเดียวกัน สำหรับการจัดทำรายงาน ADM Report ๒๐๑๘ ขอให้ประเทศสมาชิกเริ่มส่งรายงานรอบ ๖ เดือนแรกภายในเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อจัดทำรายงาน ADM Report ๒๐๑๘ ตามวงรอบการจัดทำรายงาน ADM Report ต่อไป รายละเอียดรายงานผลการประชุมฯ และแผนการดำเนินงานระยะต่อไป (Work Plan) ตามเอกสารแนบ

ข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวิวัฒน์ เต็งอำนวยการ)
ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์